

Uitnodiging voorjaarsconferentie **Op weg naar beter tekstbegrip**

De rol van de taalspecialist

vrijdag 10 mei 2019

Programma

9.30	Inloop met koffie/thee
10.00	Opening
10.15	Presentatie van Herman Franssen, Inspectie van het Onderwijs over de stand van zaken in het leesonderwijs
10.45	In groepen
11.15	Koffiepauze
11.30	Presentatie van Marieke Vanbuel van de KU Leuven
12.00	In groepen
12.30	Lunch
13.15	Ledenmoment
13.45	Presentatie van Astrid Brugman, leerkracht van OBS <i>De Vier Windstreken</i>
14.15	In groepen
14.45	Theepauze
15.00	Eindpresentaties van de groepen
15.30	Napraten

Plaats:
Meeting Plaza
Godebaldkwartier
357
3511 DT Utrecht

Prijs leden: €150,-
Prijs niet-leden: €195,-

Tijd: 10.00-16.00u
Vanaf 9.30u staat de
koffie klaar!

Aanmelden via het
meegestuurd
aanmeldingsformulier of
op
www.verenigingvantaalspecialisten.nl

Voor informatie
zie ook
de website

De Vereniging van Taalspecialisten is een onafhankelijke branchevereniging die als doel heeft de belangen te behartigen van taalspecialisten in Nederland, Vlaanderen en Suriname met speciale zorg voor de kwaliteit van het taalonderwijs op basisscholen.

Toelichting op het programma

Het is de derde keer dat we ons met tekstbegrip gaan bezighouden. De vorige keren zijn we gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat het hoog tijd wordt voor een nieuwe aanpak van wat vroeger begrijpend lezen werd genoemd. Deze dag stellen we daarom de rol van de leerkracht en de adviseur centraal. Wat moet de leerkracht doen zodat leerlingen op een zinvolle manier met teksten kunnen werken? Wat betekent dat voor het taalbeleid van de school en hoe kunnen wij als taalspecialist de school en de leerkracht ondersteunen?

We oriënteren ons vanuit drie perspectieven op het onderwerp:

- Het overheidsbeleid en het schoolbeleid
- De wetenschap en het leesonderwijs
- Het leesonderwijs in de praktijk

Het beleid

Herman Franssen

Begrijpend lezen: stand van zaken, implicaties voor de taalspecialist?

Sinds 1 augustus 2017 geldt het 'nieuwe inspectietoezicht'. Inspecteur Herman Franssen laat ons zien wat dit betekent voor het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs in (begrijpend) lezen. Welke standaarden worden daarbij gebruikt en in hoeverre speelt het begrijpend lezen een rol in het oordeel van de inspectie over de basiskwaliteit van een school?

Tevens zal hij ingaan op de ruimte die scholen hebben bij de inrichting van hun (lees)onderwijs en het beeld dat de inspectie heeft over ontwikkelingen met betrekking tot het begrijpend leesonderwijs. Welke rol kunnen taalspecialisten spelen om besturen, scholen en leerkrachten te helpen om het onderwijs in tekstbegrip verder te verbeteren?

Herman Franssen werkt als inspecteur primair onderwijs bij de inspectie van onderwijs. Binnen de inspectie is hij betrokken bij de uitvoering van thematisch onderzoeken op het gebied van taalonderwijs en de scholing van collega's.

Na de presentatie bespreken we in groepen de implicaties van de inhoud voor ons werk als taalspecialist.

De wetenschap

Marieke Vanbuel

Effectieve stimulering van tekstbegrip

Tekstbegrip is een sleutelcompetentie in onze geletterde 21ste-eeuwse kennismaatschappij. De resultaten van het PIRLS-onderzoek hebben de alarmbellen in Vlaanderen doen rinkelen: in tien jaar tijd zijn de resultaten van

leerlingen uit het vierde leerjaar (groep 6 Nederland) van een van de hoogste sporten op de leesvaardigheidsladder gedaald naar een van de laagste. Dit heeft in Vlaanderen de vraag opgeroepen wat gedaan kan worden om deze trend te keren.

In haar inleiding bespreekt Marieke Vanbuel, op basis van een reviewstudie naar effectieve taalstimulering, zes samenhangende kenmerken van effectief begrijpend leesonderwijs. Marieke zal vervolgens ingaan op de vraag of en zo ja hoe, deze effectieve kenmerken ingezet kunnen worden in een onderwijspraktijk waarin begrijpend lezen geen apart vak meer is.

Marieke Vanbuel, werkt als onderzoeker aan het Centrum voor Taal en Onderwijs van de Katholieke Universiteit in Leuven. Momenteel is ze bezig met een promotieonderzoek waarin ze het taalbeleid in Vlaamse lagere en secundaire scholen onderzoekt. In het kader daarvan schreef ze een reviewstudie over effectieve taalstimuleringsmaatregelen.

In dezelfde groepen als bij de eerste inleiding, wordt gesproken over de implicaties van het verhaal van Marieke Vanbuel voor de taalspecialist. Daarnaast wordt gesproken over de vraag hoe taalspecialisten in Vlaanderen en Nederland kunnen profiteren van elkaars expertise op het gebied van begrijpend leesonderwijs/ onderwijs in het stimuleren van tekstbegrip.

Het leesonderwijs in de praktijk

Astrid Brugman

De praktijk van teksten lezen op een Amsterdamse school

Met een grote populatie leerlingen voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, heeft OBS De Vier Windstreken ingezet op een sterk taalbeleid. Er is structureel in alle groepen (vanaf de voorschool) veel aandacht voor woordenschatuitbreiding. De school heeft met verschillende methodes en materialen voor begrijpend lezen gewerkt. Leerkracht Astrid Brugman merkt dat het pas echt werkt als leerlingen geïnteresseerd raken in een onderwerp en is op zoek gegaan naar goede werkwijzen in projecten, webkwesties en nu ook met de *Grej of the day*. Ze probeert veel in te zetten op het uitbreiden van kennis bij leerlingen, bijvoorbeeld door samen te kijken naar filmpjes, erover te praten en dan informatie erbij zoeken en teksten lezen. En dan gaat het dus niet over een leesmethode.

Astrid neemt ons mee in haar werkwijze van het afgelopen jaar, laat successen zien uit haar praktijk en laat ons meedenken in de vragen die zij nog heeft.

Astrid Brugman is bovenbouwleerkracht op OBS De Vier Windstreken in Amsterdam Noord.

Ook na de presentatie van Astrid bespreken we in dezelfde groepen wat haar verhaal voor ons werk als taalspecialist betekent. Welke aandachtspunten halen wij als taalspecialist uit Astrids aanpak en overwegingen? Op welke manier denken wij andere leerkrachten in het veld te kunnen helpen? Waar zien we kansen voor inbedding in taalbeleid?